

Skríning steatózy a fibrózy pečene u pacientov s dyslipoproteinémiou

Mária Szántová¹, T. Hlavatá¹, X. Faktorová¹,
S. Wimmerová², K. Rašlová³

¹III. Interná klinika LFUK a UNB

²SZU, ³ Koordin. Centrum pre FHLP SZU

Bratislava

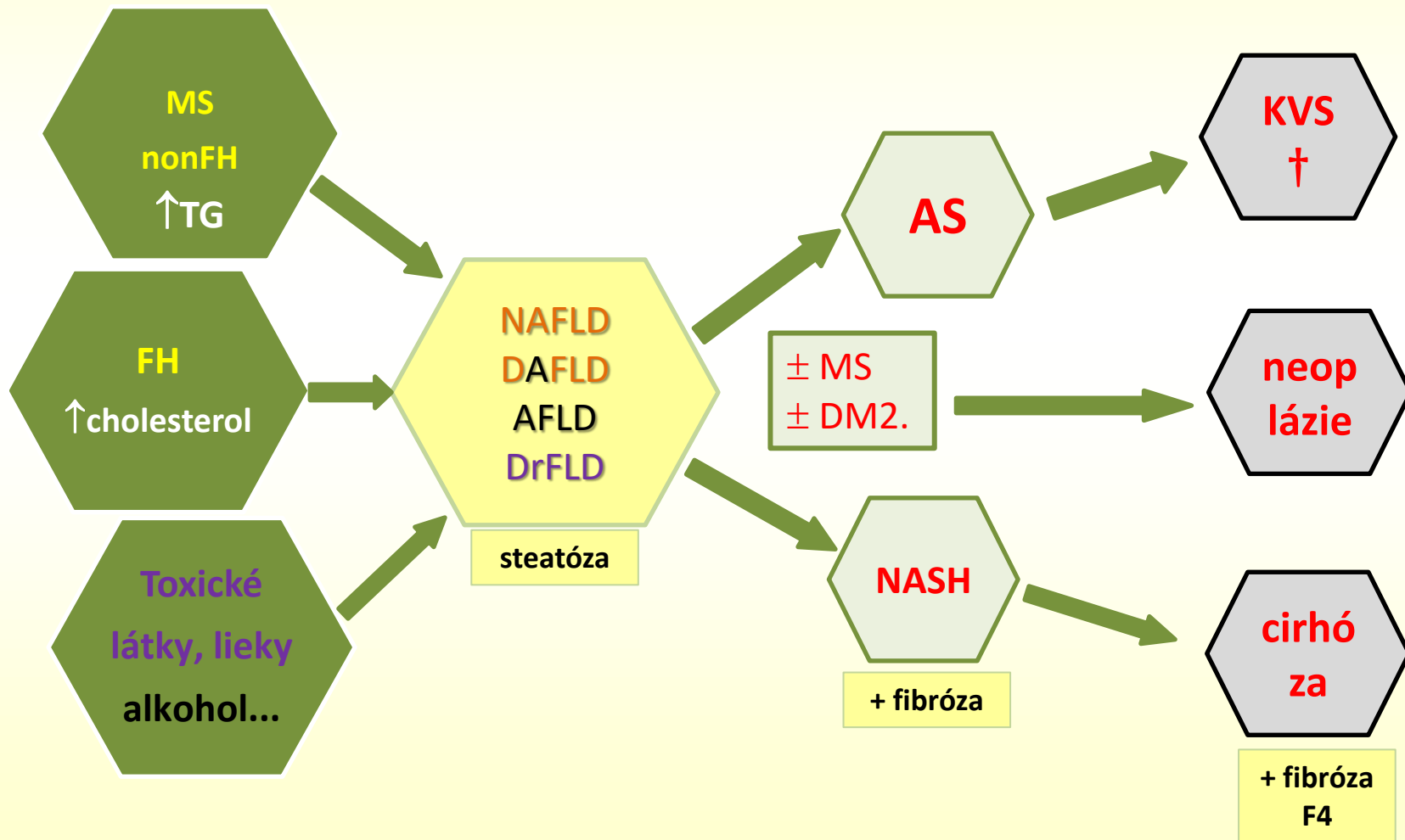
Steatóza=

NAFLD - nealkoholová ($\downarrow 30g^A/20g^Z/de\check{n}$)

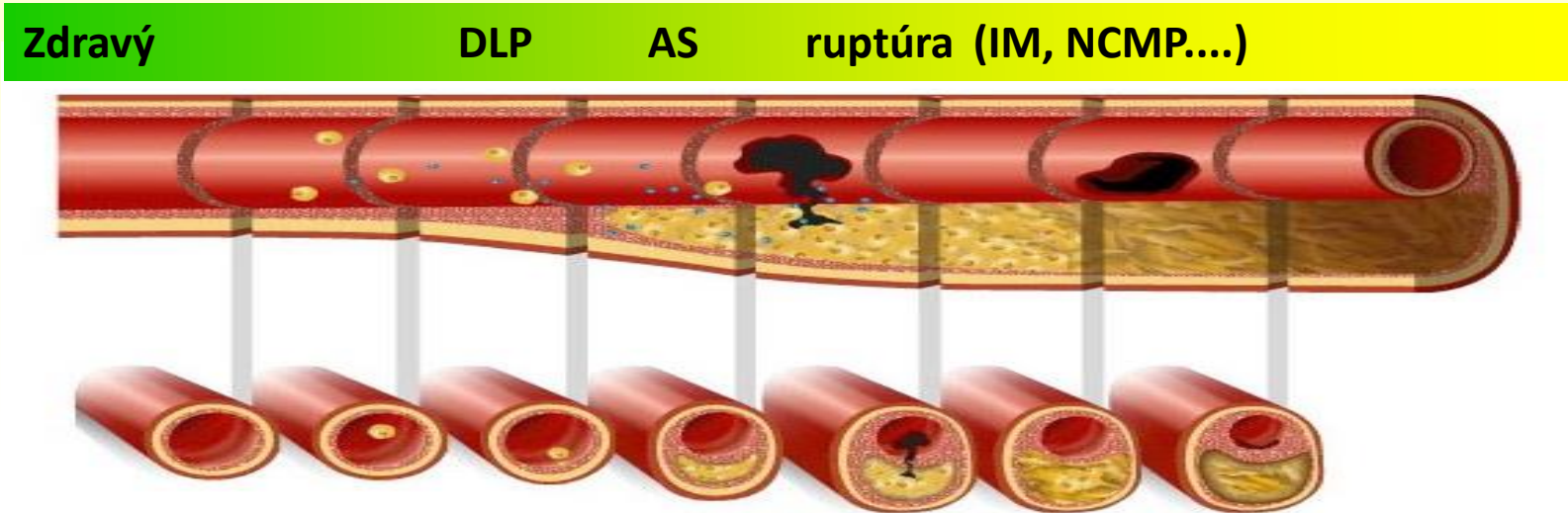
DAFLD^{dual} - nadmerný obsah tuku + mierna konzumácia alkoholu

AFLD - alkoholová (alk. $\uparrow 30g^m/20g^Z/de\check{n}$)

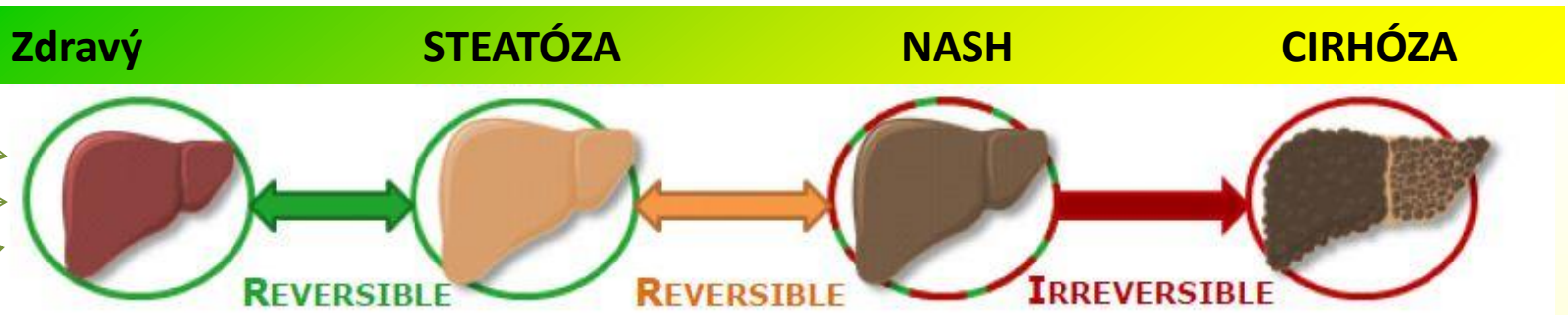
DrFLD - liekmi indukovaná

Dôsledky DLP

AS

FH
nonFH
Alkohol

REVERSIBLE

REVERSIBLE

IRREVERSIBLE

steatóza
zápal

fibróza

cirhóza

FIBRÓZA
pečene

F0

F1

F2

F3

F4

s MS

50r.♂

vs.

s FH

Pre hypertenziu

S. bez ťažkostí

O: TK: 150/100^{kPa}

M/V: 110^{kg}/170^{cm}

OP: 110^{cm}

BMI: 38

Lab:

ALT: 2,56

AST: 1,92

GMT: 2,5

Chol: 6,1

HDL: 0,8

LDL: 4,8

TG: 2,8

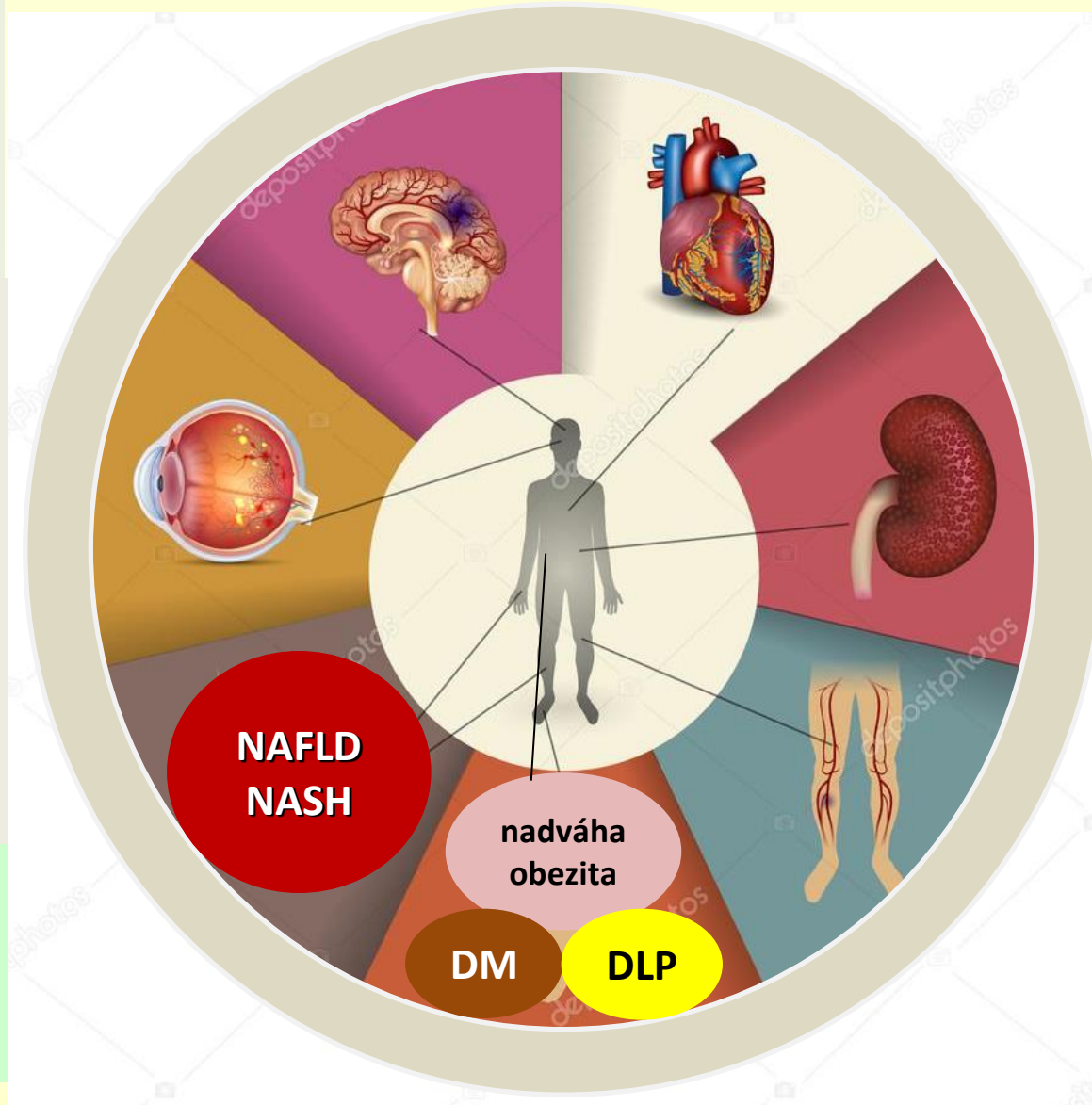
Tr: 150

Alb: 39

glu: 5,8

Dg:

- Arter. hypertenzia
- Obezita ^{BMI:38}
- DLP
- NAFLD

Pre DLP

S. bez ťažkostí

O: TK: 140/80^{kPa}

M/V: 80^{kg}/170^{cm}

OP: 90^{cm}

BMI: 27,7

Lab:

ALT: 0,56

AST: 0,42

GMT: 0,5

Chol: 10,1

HDL: 0,8

LDL: 6,8

TG: 1,8

Tr: 150

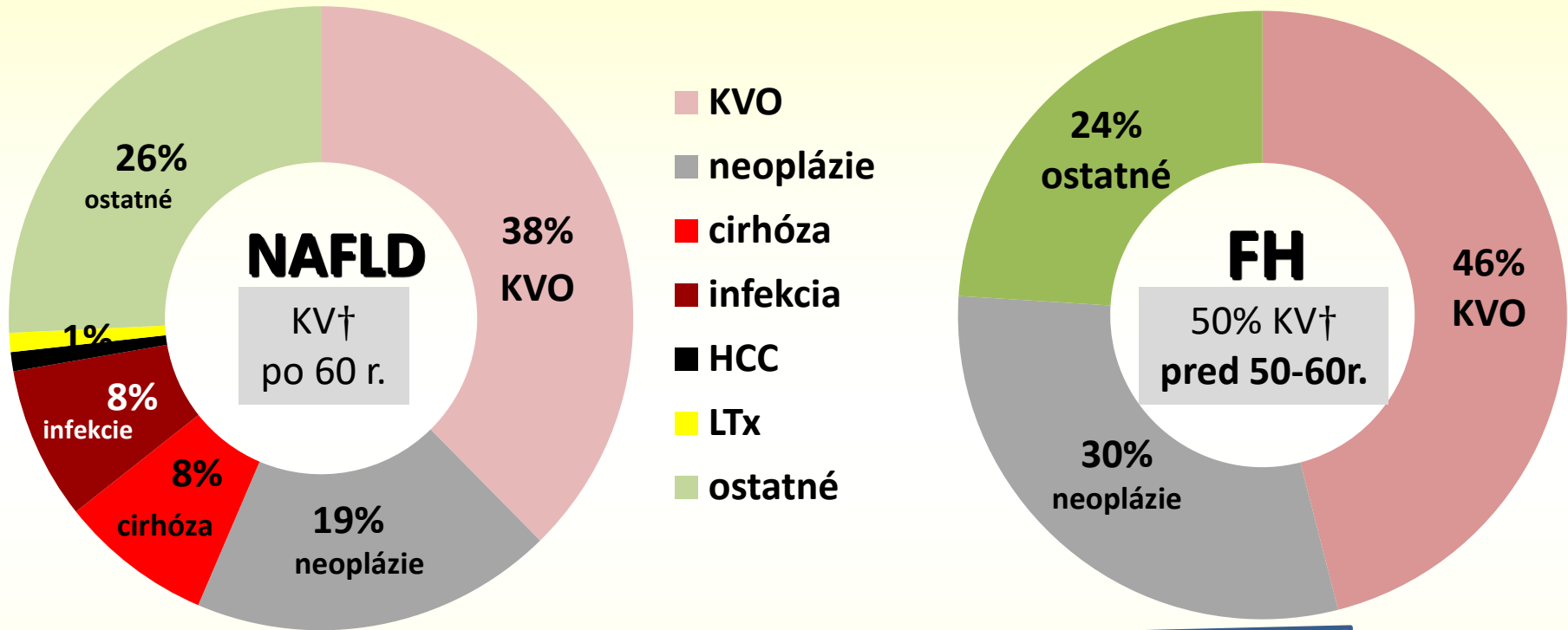
Alb: 39

glu: 5,8

Dg:

- DLP
- Nadváha

Aké majú riziko úmrtia?

Riziko fibrózy

KVR

Ako predísť predčasnej mortalite?

1. Skríning a detekcia

2. Poučenie a režimové opatrenia

3. Včasná liečba

1. Majú pacienti s liečenou FH
riziko steatózy pečene?
a fibrózy pečene?

2. Vieme rýchlo odhaliť tieto riziká?

Pacienti a metódy

- Súbor n=45 pac. s lieč. FH
- Dotazník RF-žš
- Steatóza pečene
  - AP rozmer heparu
  - echogenita heparu 0-1-2
  - FLI index
- Signifikantná fibróza pečene
  - podľa TE
  - NIF: FIB-4, APRI, NFS, Fornsov index

- Súbor n=46 pac. s NAFLD
±nefam DLP
- Steatóza pečene
  - AP rozmer heparu
  - echogenita heparu
  - FLI
- Signifikantná fibróza pečene
  - podľa TE
  - NIF: Fib-4, APRI, NFS, Fornsov index

Dotazník RF^{žš} → riziko steatózy (FLI), fibrózy (Fib-4), alkoholu

00 VEK: rokov

01 POHLAVIE   Muž Žena

02 VZDELANIE   ZŠ

SŠ

VŠ

1. Váha :	kg	NAFLD
Výška:	cm	
BMI:	pod 25	0 b
	25-30	1 b
	30-35	2 b
	35-40	3 b
	nad 40	4 b

2. Koľko ovocia alebo zeleniny konzumujete v bežný deň ?

600 g a viac	0 b
400 g	1 b
300 g	2 b
200 g a menej	3 b

(napr.: 1 paradajka, 1 uhorka, 1 paprika, 1 mrkva, 1 marhuľa: 100g, 1 jablko, hruška, banán, kaleráb 150 g)

3. Ako často konzumujete ryby?

denne	0 b
2x týždenne	1 b
1x týždenne	2 b
menej ako raz za týždeň	3 b

4. Ako často cvičíte 20 minút strednou intenzitou ?

denne	0 b
obdeň	1 b
raz týždenne	2 b
menej ako raz za týždeň	3 b
vôbec necvičí	4 b

(napr. beh, aerobik, plávanie, bicyklovanie, posilňovanie)

5. Pijete kávu ?

3 a viac denne	0 b
1-2 denne	1 b
menej ako denne	2 b
nie	3 b

6. Koľko cigariet vyfajčíte denne ?

nefajčím	0 b
menej ako 20 týždenne	1 b
20 za týždeň	2 b
20 a viac denne	3 b

7. Ako často si dáte alkohol ?

nikdy	0 b
menej ako 1x za mesiac	1 b
2-4x za mesiac	2 b
2-3x týždenne	3 b
4x týždenne a viac	4 b

8. Koľko pohárikov alkoholu si dáte v bežný deň keď niečo pijete?

1-2	0 b
3-4	1 b
5-6	2 b
7-9	3 b
10 a viac	4 b

1 pohárik: 30 ml 300 ml 100 ml

9. Ako často vypijete 3-4 poldeci ostrého (180 ml destilátu), 3-4 pivá (1800 ml) alebo 6 dcl vína na posedenie ?

Nikdy	0 b
menej ako raz za mesiac	1 b
každý mesiac	2 b
každý týždeň	3 b
(takmer) denne	4 b

ALD

A

U

D

I

T

-

C

Riziko alkoholu

ALD sk $\geq$ 4 body^{žena} →
 ALD sk $\geq$ 5 bodov^{muž} → **celý AUDIT**

NAFLD sk $\geq$ 7 b. → FLI $\geq$ 60 → NIF / TE

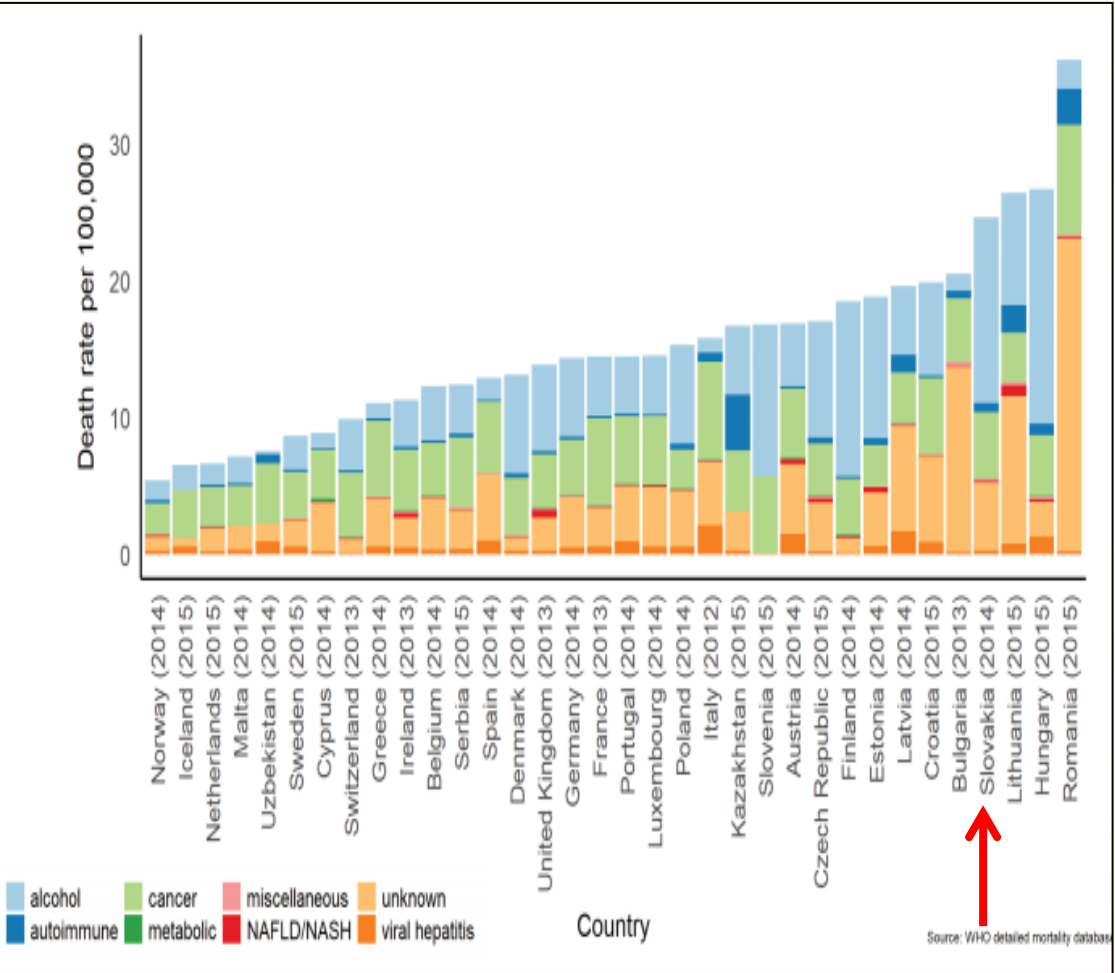
STEATOZA

FIBROZA

Alkoholom podm. mortalita na cirhózu

r.2016	MUŽI	ŽENY
1. Česká rep.	80,2	67,3
2. BULHARSKO	79,2	62,1
3. RUMUNSKO	78,9	62,1
4. PORTUGALSKO	78,8	63
5. ÍRSKO	78,2	67
6.-7. SLOVINSKO	78,1	62,5
6.-7. POLŤSKO	78,1	62,2
8. FRANCÚZSKO	77,9	64,4
9.-10.SLOVENSKO	77,5	62
9.-10. MAĎARSKO	77,5	60,7

V 1. desiatke svetového rebríčka

EASL HEPAHEALTH PROJECT 35 krajín, 2018
www.easl.eu

Hodnotenie steatózy pečene

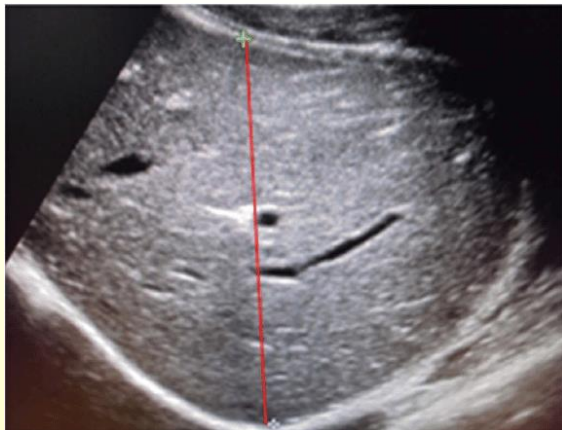

FLI

- BMI
- Obvod pása
- TG
- GMT

<30: bez steatózy
≥60: steatóza (FL)

SE 84%
ŠP 97%

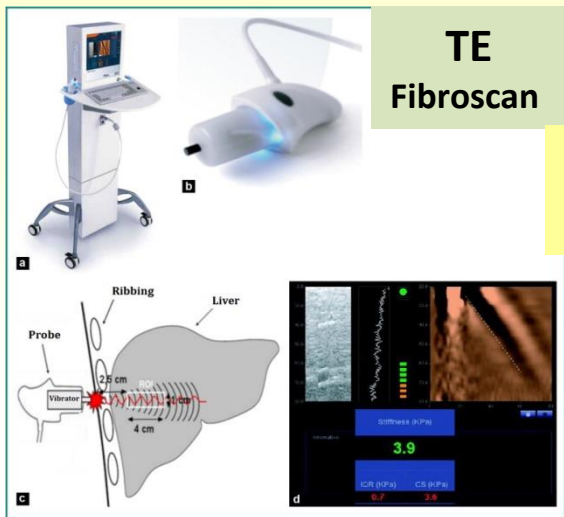

1. AP diameter pečene
  - <13 cm
  - ≥13 cm
2. Echogenita pečene
  - 0. normálna
  - 1. zvýšená
  - 2. vysoká

Má pac.

- steatózu pečene?
- fibrózu pečene?

FIBROKALKULAČKA

TE
Fibroscan

FLI = index
steatózy pečene

Pohlavie	☒ MUŽ	☐ ŽENA
Vek	50	rokov
Hmotnosť	110	KG
Výška	170	cm
Obvod pása	110	cm

4 NIF
neinvazívne indexy
fibrózy pečene

TG	2,8	mmol/l
GMT (GGT)	2,5	μkat/l
Trombocyty (PLT)	150	10 ⁹ /L
Cholesterol	7,1	mmol/l
IFG/ Diabetes	☐	
AST	1,92	μkat/l
ALT	2,56	μkat/l
Albumin	39	g/l

- Hmotnosť
výška
- GMT
Obvod pása
TG
- Vek
GMT
Cholesterol
Tr
- Vek
BMI
DM/PGT
AST,ALT
Alb
Tr
- AST
Tr
- Vek
AST
ALT
Tr

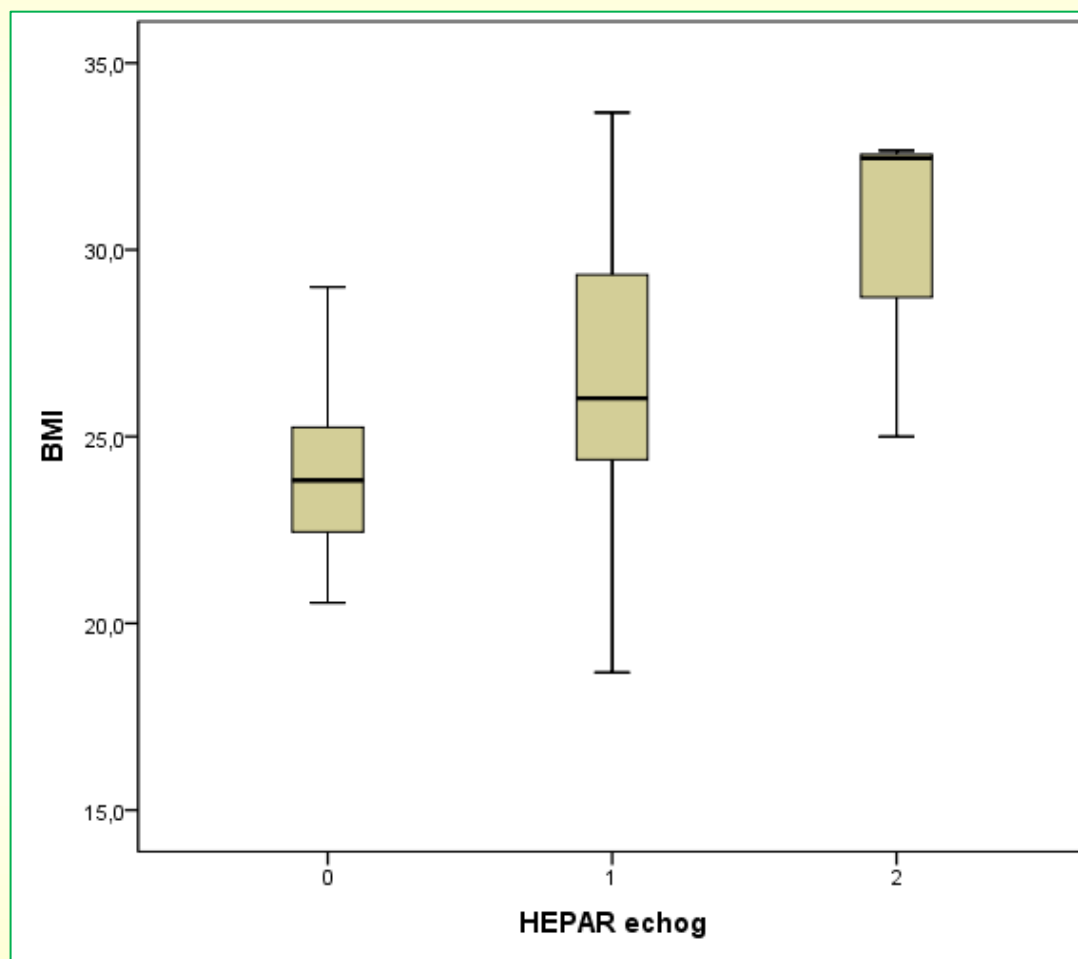
BMI	38,06	Obezita
FLI	93,75	Positívna predikcia
Forns Index	5,76	Neurčitý výsledok
NFS	-254,85	Predikcia absencie významnej fibrózy pečene (F0-F2)
APRI	1,51	Prediktor prítomnosti významnej fibrózy (F3-F4)
FIB4	3,10	Bez klasifikácie

S
T
F
I
B
R
Ó
Z
A
P
E
Č
E
N
E

RIZIKO NAFLD a significantnej fibrózy

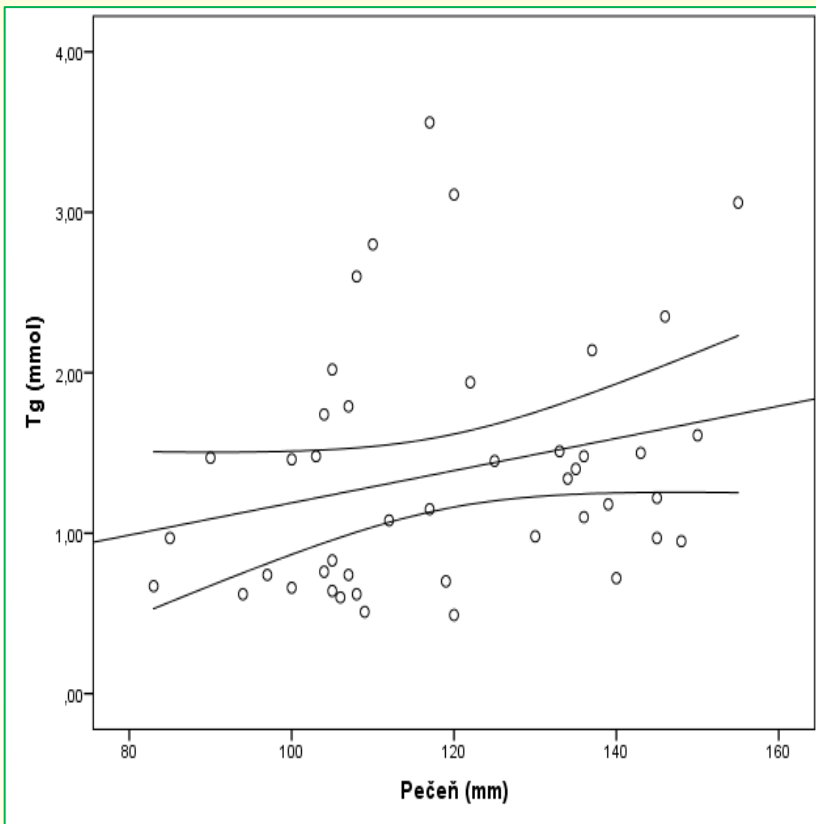
	nízke	stredné	vysoké	
BMI	<25		>30	
Obvod pása^{cm}			>80 ^ž /94 ^m	
FLI <small>BMI OP GMT TG</small>	<30		≥60	NAFLD steatóza
NFS <small>AST ALT Tr Alb DM</small>	<-1,455		>0,675	FI B R Ó Z A
APRI <small>AST Tr</small>	<0,5		≥1,0	
Fib-4 <small>Vek AST ALT Tr</small>	<1,3		≥2,67	
Fornsov index <small>Vek GMT Chol Tr</small>	<4,2		>6,9	
TELP^{kPa}	<7,9		>9,6	

BMI a echogenita heparu

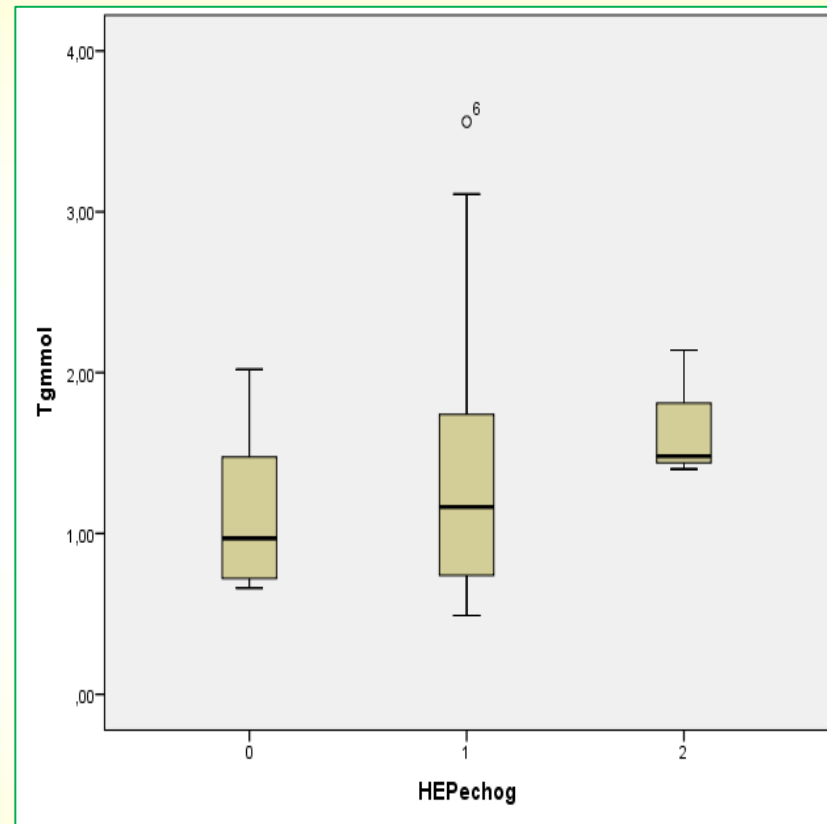
So vzrastajúcim BMI sa zvyšuje echog. heparu $p = 0,035$

TG a AP rozmer pečene

So stúpajúcou hodnotou TG sa zvyšuje AP rozmer heparu
štat. významnosť $p = 0,038$
Spearman $r = 0,313$

TG a echogenita pečene

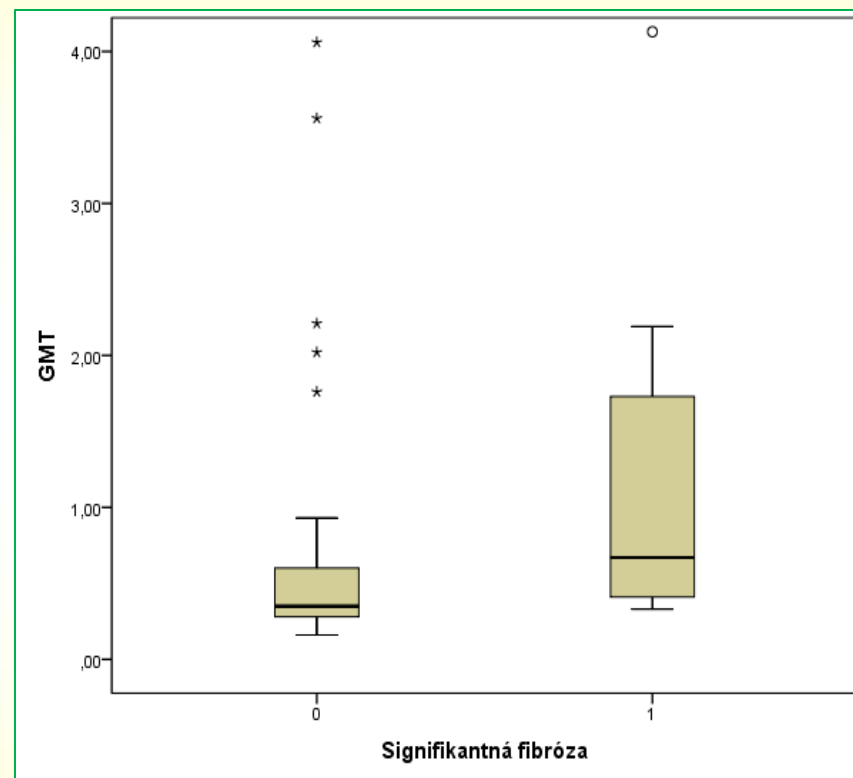
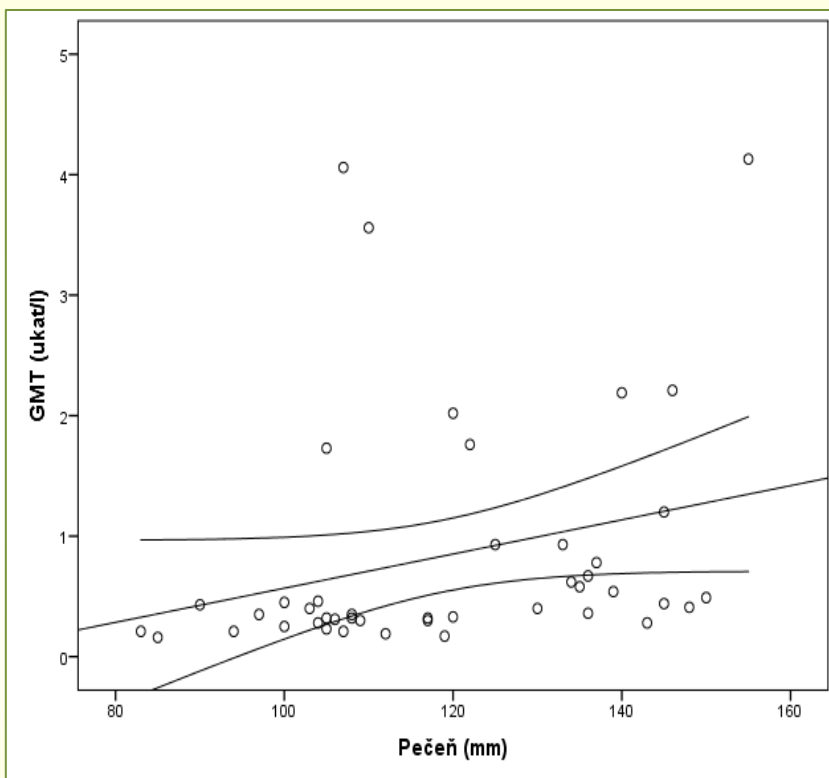

Hladina Tg stúpa so vzostupom echogenity heparu (NS)

Kruskal- Wallisov test

GMT a AP rozmer pečene

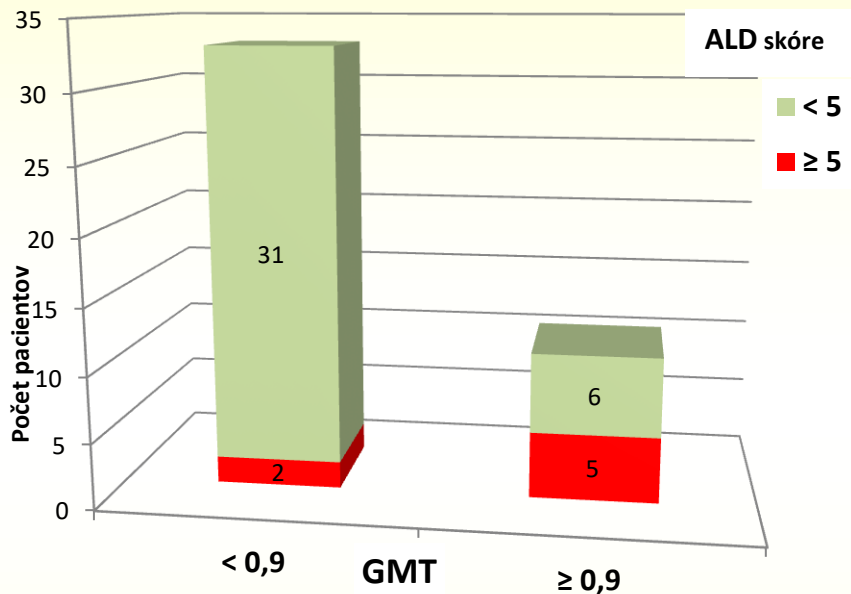
GMT a významná fibróza

Štat. významná Korelácia $P < 0,001$
 neparametrický test (*Spearman $r = 0,511$)

So stupňom fibrózy pečene sa zvyšovala hodnota GMT (NS)
 významná fibróza určená podľa 1 z NIF alebo TE

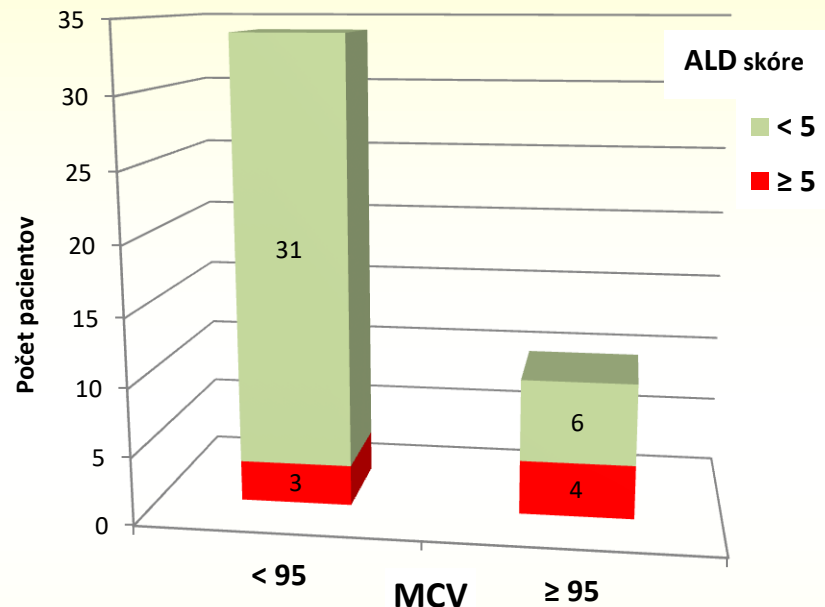
ALD skóre^{D-RFŽŽ} a GMT

vzťah medzi ALD skóre a GMT

($p = 0,007$) chí kvadrát test

ALD skóre^{D-RFŽŽ} a MCV

vzťah medzi ALD skóre a MCV

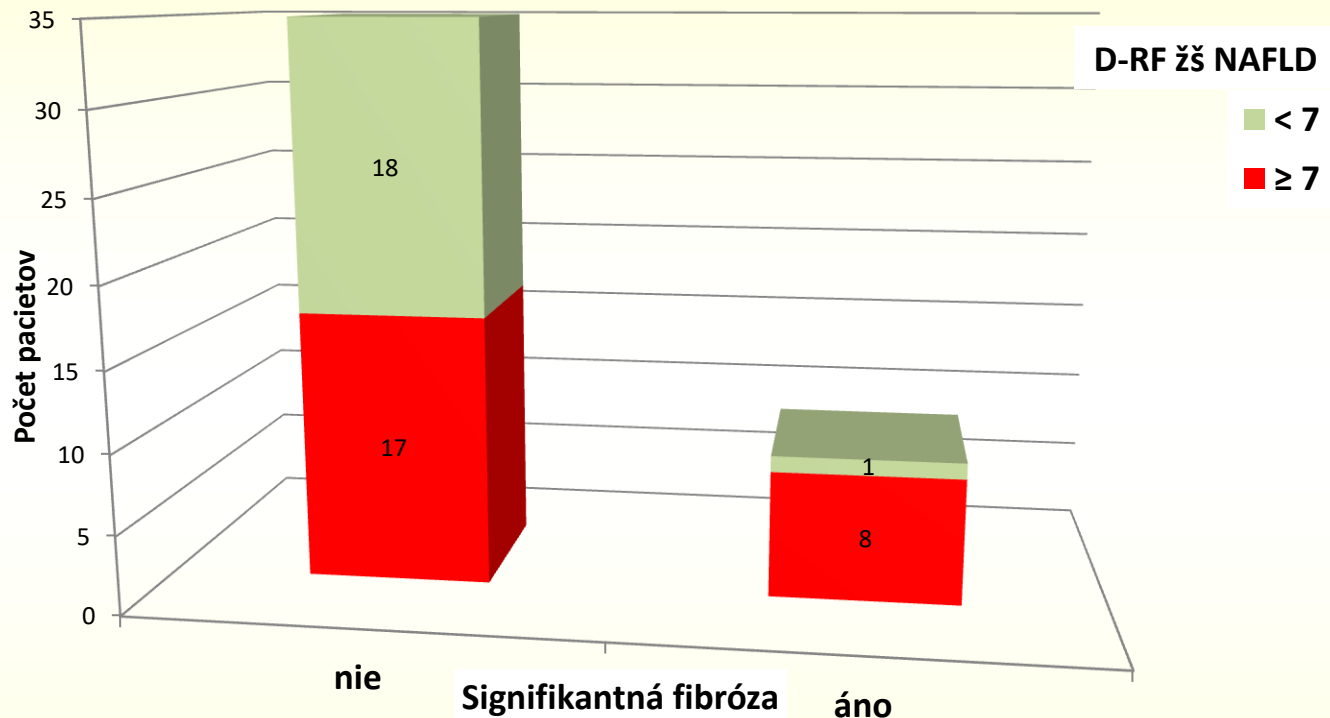
($p = 0,037$)

ALD skóre = AUDIT-C dotazník

vhodná metóda na odhalenie rizikovej konzumácie alkoholu

NAFLD skóre^{D-RFžš} a signif. fibróza

Vzťah medzi NAFLD skóre D-RFžš a signifikantnou fibrózou
(určenou aspoň 1 z NIF alebo TE) na hranici štatistickej významnosti
($p = 0,056$) chí kvadrát test

D-RFžš môže upozorniť na pac. s rizikom signif. fibrózy: skrining

Porovnanie súborov FH / NAFLD

	FH (N=45) Priemer		NAFLD (N=46) Priemer
Vek	56,79		61,97
Hmotnosť^{kg}	77		114,5
BMI	26		30,62
Obvod pásu^{cm}	93		103,92
FLI	21,9		70
GLUKÓZA^{mmol/l}	5,46		6,42
CHOLESTEROL^{mmol/l}	pred	po th	4,77
	9,47	5,74	
TG^{mmol/l}	1,71	1,39	1,81
LDL chol^{mmol/l}	6,67	3,61	1,59
AP rozmer heparu^{cm}	11,6		10,4

FH vs. NAFLD

	FH	NAFLD
BMI	FH < NAFLD	
obezita	1 : 3	
DM	FH < NAFLD	
	1 : 3	

Steatóza heparu (FLI)

FH < NAFLD
1 : 5,5

Signifikantná fibróza (SF) = F3-F4

určená podľa

2 NIF *alebo*
1 NIF + TE

FH < NAFLD
1 : 2

	FH (N=45)	NAFLD (N=46)
Muži/ženy	22/23	18/28
Nadváha	44,4% (20)	30% (14)
Obezita	22,2% (10)	65% (30)
Obvod pásu >80/94 ^m cm	65,2% (30)	91,3% (42)
DLP	100% (45)	87% (40)
DM/PGT	20% (9)	58,7% (27)
AP heparu > 13cm	31,1% (16)	47,8% (22)
Echog. heparu - 1. zvýšená - 2. vysoká	66,7% (28) 8,9% (4)	76% (35) 8,7% (4)
FLI ≥ 60	13,3%(6)	73,9% (34)
SF: NFS	11,1% (5)	17,4% (8)
SF: Fib-4	13,3% (6)	15,2% (7)
SF: APRI	4,4% (2)	4,3% (2)
SF: Fornsov index	15,6% (7)	50% (23)
SF: TE	2,2% (1)	26,1% (12)
SF: 2 NIF alebo 1 NIF +TE	17,8% (8)	34,8% (16)

STEATÓZA
pečene

Fibróza
pečene

Signifik. fibróza vs. nesignif. fibróza

	FH F0-F2 N=37	FH F3-F4 N=8	NAFLD F0-F2 N=30	NAFLD F3-F4 N=16
Vek (r.)	63,3	72,1	56,6	63,5
Obvod pása (cm)	98,3	103,9	98,8	101,9
BMI	26,8	28,7	29,4	30,9
DM 2.	16,2% (6/37)	37,5% (3/8)	43,3%(13/30)	68,8% (11/16)

- FH: **2,3x viac DM v štádiu F3-F4**
- NAFLD: **+25% viac DM v štádiu F3-F4**

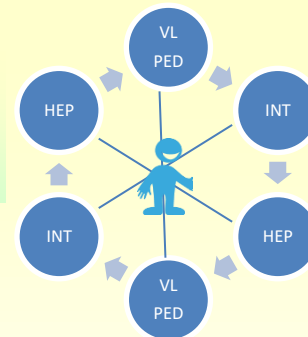
F3-F4 vo vyššom veku, s vyšším BMI, s častejším DM

Pri liečenej FH sa objavuje o 9 rokov neskôr ako v skupine NAFLD

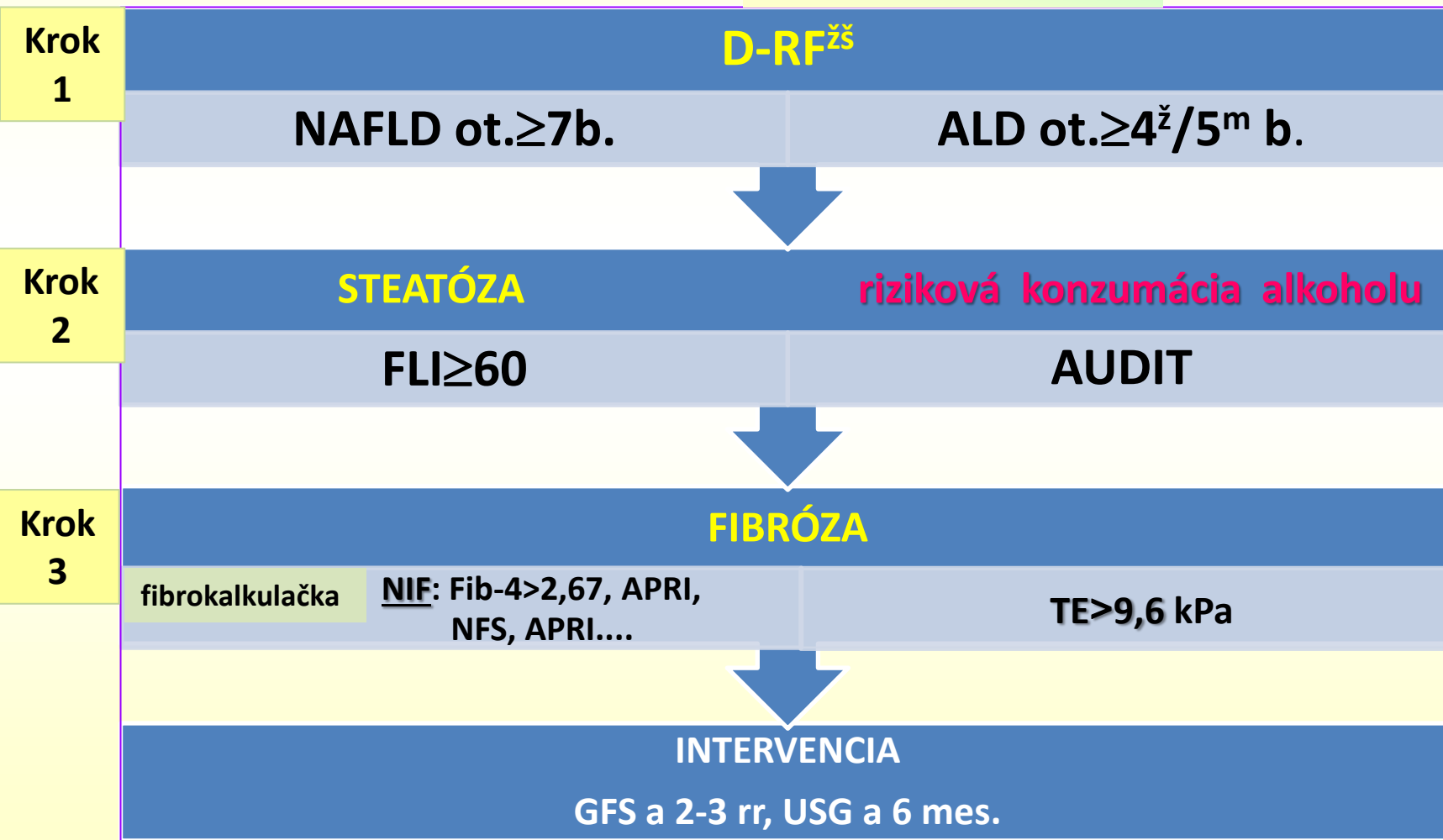
Odpovede

1. Aj pacienti s liečnou FH majú riziko steatózy pečene, i keď nižšie ako pac. s NAFLD $\pm$ neFH
2. Aj pac. s liečnou FH majú riziko signif. fibrózy pečene, ale vo vyššom veku (+ 9 rr.) ako pac. s NAFLD $\pm$ NeFH
2. Tieto riziká dokážeme odhaliť rýchlo neinvazívnym skríningom

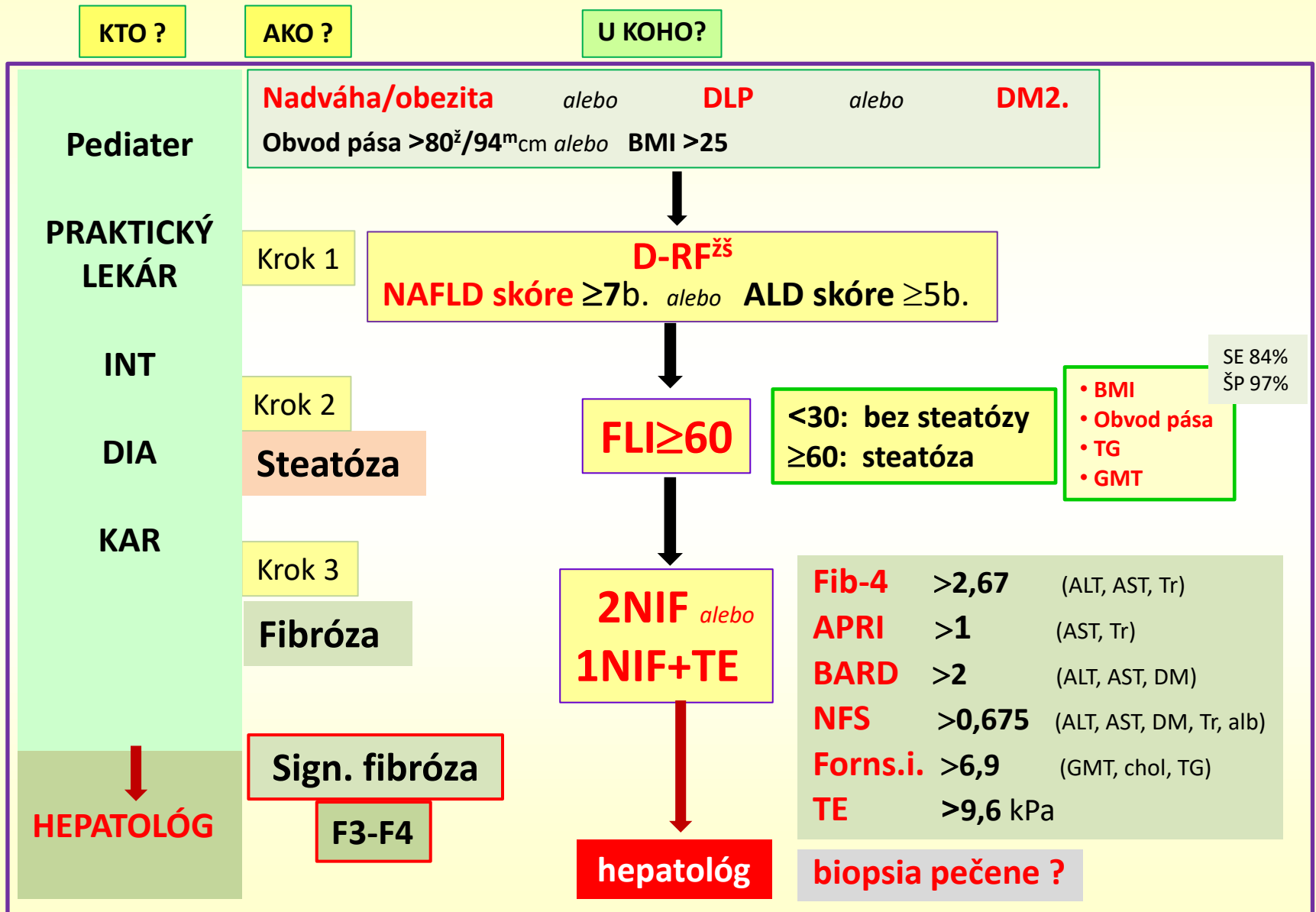
Algoritmus skríningu st/fibrózy pečene

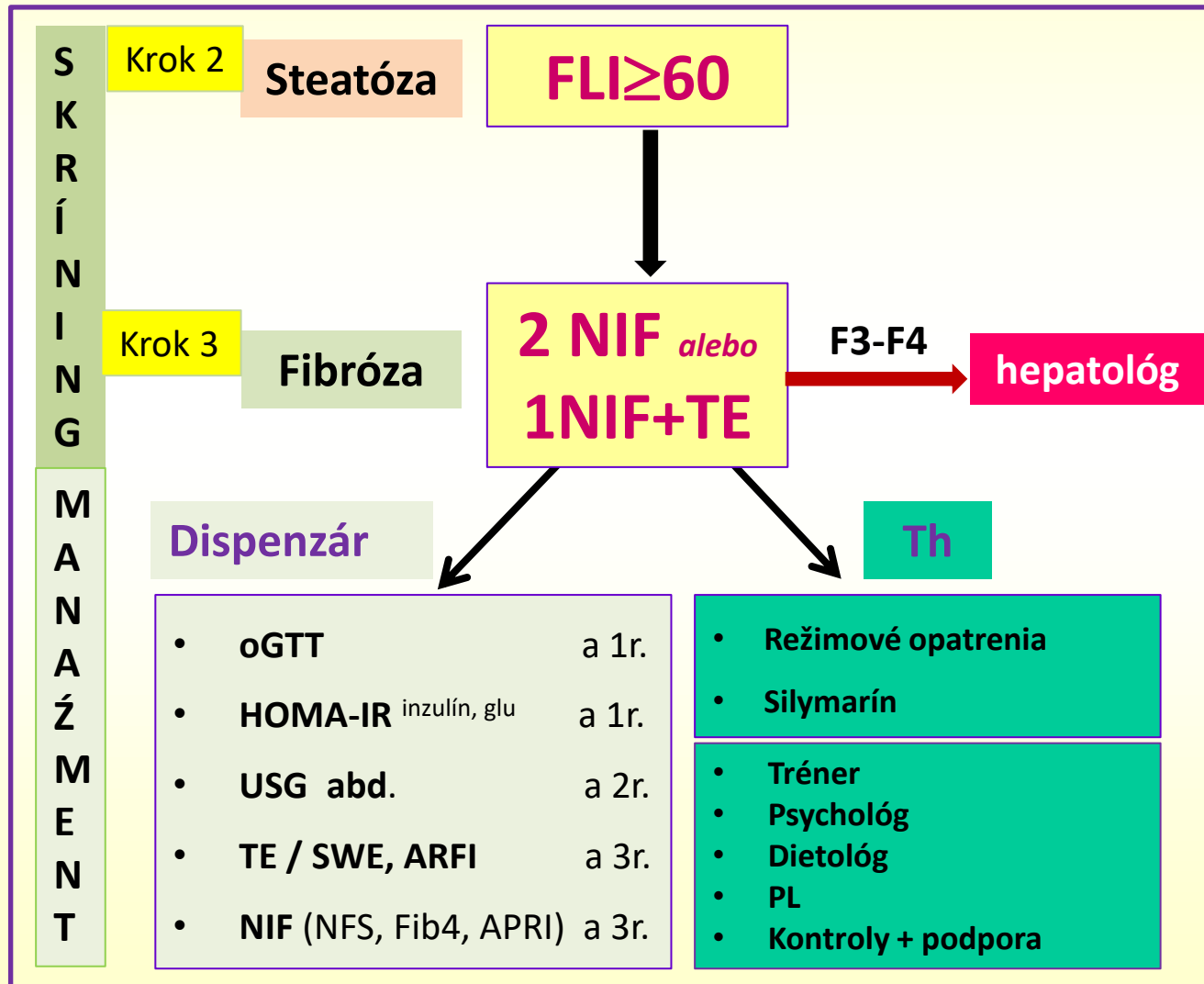
- DM
- DLP (FH, nonFH)
- BMI $\geq$ 25

Skríning steatózy a signifikantnej fibrózy pečene

...a manažment

Ďakujem za pozornosť!

